

УДК 352: 305-055.2

Х. О. Голинська, канд. політ. наук, асист.
КНУТШ, Київ

ГЕНДЕРНИЙ МЕЙНСТРИМІНГ В УПРАВЛІННІ РОЗВИТКОМ МІСТ: ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Розкрито сутність гендерного мейнстрімінгу як передумови для забезпечення рівних прав та можливостей жінок та чоловіків. Окреслено специфіку використання принципу гендерного мейнстрімінгу в управлінні розвитком міст. Коротко охарактеризовано два приклади успішного втілення гендерного мейнстрімінгу в управлінні розвитком міст – в містах Відень (Австрія) та Сеул (Південна Корея).

Ключові слова: гендерна рівність, гендерний мейнстрімінг, урбанізація, управління розвитком міст.

Кінець ХХ – початок ХХІ століття ознаменувався перетворенням урбанізації в одну з провідних тенденцій розвитку людства. Міграція населення з сільської місцевості у міста та з невеликих міст до мегаполісів не минула практично жодну з держав планети. За прогнозами Світового банку до 2030 року дві третини населення Землі проживатимуть у містах. Кількість міських жителів зросте з 3,5 до 5 мільярдів людей. Найбільш динамічно урбанізація відбувається у країнах, що розвиваються. Міста цих держав щомісяця отримують більш ніж 5 мільйонів нових мешканців [14].

Внаслідок дедалі активнішої урбанізації виникає нагальна потреба внесення змін у систему управління містом. Перед сучасними містами постають нові виклики, на які вони змушені оперативно знаходити правильні відповіді. Зростають потреби мешканців у доступному житлі, зручному та швидкому транспорті, електроенергії та інших ресурсах тощо. Неспроможність міст створити належні умови для проживання нових жителів призводить до виникнення на околицях так званих "нетрів", в яких часто відсутні навіть базові зручності, як чиста вода та каналізація. До відчутних наслідків урбанізації також відносять погіршення екологічної ситуації – забруднення повітря, води, накопичення сміття та ін. Ці питання є найбільш очевидними, а тому вони вирішуються передусім.

Водночас не менш суттєвою проблемою сучасних міст є забезпечення рівності можливостей для жінок та чоловіків під час планування розвитку міст. Історично склалося так, що містобудування ґрунтувалось в основному на маскулінних уявленнях щодо використання публічного простору, що відображено навіть в терміні, який позначає генеральний план міста англійською мовою – "master plan" [12, р.234]. Рішення в цій сфері часто спрямовані на абстрактного "мешканця міста" безвідносно до його чи її статі, віку та інших особистісних характеристик. До того ж саме ці характеристики здебільшого стають основою для виникнення відмінних потреб в контексті життя у місті. Приміром, дослідження показують, що у робочі дні дорослі чоловіки, що працюють, здебільшого пересуваються містом двічі – з дому до роботи та з роботи додому. За наявності однієї машини в сім'ї нею користується переважно чоловік. Щоденні подорожі жінок значно різноманітніші – крім поїздки до місць роботи та додому вони також відвозять дітей до дошкільного закладу чи школи, забирають їх звідти, відвідують позашкільні заняття, бувають у лікаря, купують продукти харчування (іноді не в одному місці), оплачують рахунки, відвозять та забирають речі з хімчистки чи ремонту тощо. Це означає, що вони більш залежні від частоти руху та комфортності громадського транспорту, розміщення його зупинок, безпеки вулиць, зручності переходів доріг тощо.

Одним із шляхів забезпечення рівності можливостей жінок та чоловіків в управлінні розвитком міста є гендерний мейнстрімінг. Гендерний мейнстрімінг – це процедура оцінювання потенційних наслідків будь-якої запланованої дії (прийняття закону, втілення політичного

курсу чи програми на всіх рівнях та в усіх сферах суспільного життя) із врахуванням потреб та інтересів як жінок, так і чоловіків. Необхідність впровадження даного підходу для забезпечення рівності прав та можливостей статей була вперше проголошена на IV конференції ООН зі становища жінок (1995 р., м. Пекін) [10]. У науковій літературі та публіцистиці України цей термін вживається поряд з виразом "комплексний підхід до питань рівності жінок та чоловіків" здебільшого для опису зарубіжного досвіду або рекомендацій до впровадження, оскільки гендерний мейнстрімінг ще не набув достатнього поширення в політичній практиці України.

Гендерний мейнстрімінг може розглядатися як складова гендерної політики держави або політики держави у сфері гендерної рівності. Гендерну політику держави визначають як набір дій та програм держави, спрямованих на забезпечення рівних гарантованих прав і свобод жінок та чоловіків, а також створення можливостей для їх волевиявлення та самореалізації [1, с.7]. До того ж найчастіше гендерна політика на будь-якому рівні зводиться до вирішення прав жінок як окремої категорії, які повинні надаватися державою (на противагу правам людини загалом, що належать кожному / кожній від народження). Тому дана проблематика стає одним з напрямів роботи тих міністерств, відділів чи інших структурних одиниць, які займаються спеціальними правами для певних груп населення – людей з обмеженими можливостями, багатодітних сімей тощо. За такого підходу гендерні питання маргіналізуються, розглядаються як окрема сфера діяльності, яка потребує додаткових зусиль та фінансується за залишковим принципом.

Гендерний мейнстрімінг дозволяє не відокремлювати проблеми, пов'язані з правами жінок чи рівністю статей, натомість інкорпорує їх в усі галузі суспільного життя та рівні управління ними [3, с.27]. Впровадження практики гендерного мейнстрімінгу дозволяє перетворити питання рівності прав та можливостей жінок і чоловіків в органічну складову державної політики загалом та кожної окремої програми чи дії зокрема. Аналіз можливих наслідків, перспектив та загроз політичних і управлінських рішень у державі повинен здійснюватися не з погляду абстрактної "людини", а враховувати потреби та інтереси кожної із статей, які за деяких умов можуть суттєво відрізнятись. Жінки складають приблизно половину населення людства, а тому, на думку прихильників принципу гендерного мейнстрімінгу, їх права та інтереси не можуть бути винесені в окрему категорію, а повинні становити основу будь-якого політичного рішення на усіх рівнях суспільного життя.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Досліджуючи гендерний мейнстрімінг у будь-якій сфері суспільного життя, особливо в контексті містобудування, слід звернути увагу на те, що цей термін, зокрема в українському науковому дискурсі, часто вживається як синонімічний до "комплексний підхід до питань рівності жінок та чоловіків" та низки інших, або й не використовується взагалі. Водночас, той процес, який він позначає,
© Голинська Х. О., 2014

міцно укорінений в науковий дискурс західних країн та поступово стає предметом наукового аналізу і вітчизняних вчених, зокрема: О. Венгер, Є. Вознюк, Н. Грицяк, Г. Даудової, О. Дашковської, О. Катан, Н. Ковалішиної, О. Кулачек, І. Лазар, К. Левченко, М. Попова, С. Сулімової, К. Чижмарь та інших.

Визначення невіршених раніше частин загальної проблеми, котрим і присвячено статтю. В європейських країнах забезпечення гендерної рівності значною мірою базується саме на комплексному підході до рівності статей. Цей принцип було впроваджено 1999 року в межах Амстердамського договору, прийнятого та ратифікованого усіма державами-членами Європейського союзу. Згідно з його положеннями, будь-які політичні програми, рішення чи дії повинні аналізуватися з погляду потенційних наслідків як для чоловіків, так і для жінок. До уваги береться не лише те, чи вони сприяють подоланню нерівності в суспільстві, а й їх вплив на повсякденне життя, потреби та інтереси кожної із статей. Сам термін "мейнстрімінг" тут був обраний ще й тому, що він відображає динаміку, рух [6, р.12]. Тобто, гендерний мейнстрімінг є інструментом постійного планування та втілення. Його впровадження не може бути самоціллю. Натомість, метою повинно стати забезпечення його регулярного використання на всіх етапах прийняття та виконання рішення.

Однією з держав, які успішно впроваджують принципи гендерного мейнстрімінгу в існування та функціонування органів влади різного рівня, є Швеція. На основі систематизації вдалих практик шведськими експертами було розроблено цілий ряд посібників та інструкцій, які докладно пояснюють та полегшують цей процес. Зокрема, вони пропонують модель гендерного мейнстрімінгу у вигляді драбини, кожен щабель якої відображає певний етап його впровадження:

1. Формування базової обізнаності та розуміння проблеми [9, р.13].

Від ретельного планування та правильного втілення у життя цього етапу часто залежить успіх діяльності з впровадження гендерного мейнстрімінгу загалом. Як уже було зазначено вище, гендерний мейнстрімінг не є своєрідною кінцевою метою. Це – постійний процес, поточна робота над тим, щоб питання рівності прав та можливостей жінок і чоловіків були в центрі уваги кожної владної інституції. А тому важливо, щоб усі працівники відповідного органу чи установи не просто механічно дотримувалися якихось штучно створених інструкцій, побудованих на основі гендерного мейнстрімінгу, а дійсно розуміли сутність цього принципу та вважали його впровадження необхідним. Цього можна досягти за допомогою проведення навчань, семінарів, тренінгів, дискусій тощо.

2. Аналіз ситуації.

Другим кроком у впровадженні гендерного мейнстрімінгу може стати аналіз ситуації із дотримання принципу рівності прав і можливостей жінок та чоловіків у тій сфері, в якій працює даний орган влади. Особливу увагу варто одразу звертати на те, що можна чи необхідно змінити з метою покращення ситуації. Зокрема, такий аналіз може включати пошук відповідей на запитання: як мала би виглядати певна дія чи рішення відповідного органу влади, якби вона базувалась на принципі рівності статей; яку користь вона могла б тоді принести суспільству загалом та цільовій аудиторії цього органу влади зокрема; яким чином допомогла б відповідній установі краще виконувати своє призначення; якими можуть бути її наслідки; яких змін в діяльності це вимагатиме; що уже було зроблено в цій сфері іншими інституціями тощо [9, р.17] На відміну від досліджень, що відбуватимуться на наступних етапах, аналіз ситуації в

межах другого кроку спрямований на формування загального уявлення про ситуацію, в той час як дослідження на етапах 4, 5 та 6 є більш деталізованими та вузькоспрямованими.

3. Планування та організаційна діяльність.

Третій етап передбачає створення стратегії впровадження принципу гендерного мейнстрімінгу у діяльність того чи іншого органу влади, насамперед визначення цілей та завдань, а також розробку системи моніторингу та оцінки. Як правило, такий план дій включає ідентифікацію кола відповідальних осіб та меж їх компетенції, проведення навчань спочатку для них, а згодом і для інших працівників та працівниць органу влади, причетних до цієї діяльності, обрання методів подальшої роботи (наприклад, через формування робочих груп або команд, які втілюватимуть у життя певні елементи проекту) тощо [9, р.10].

4. Дослідження операцій органу влади з позицій гендерної рівності.

У межах цього етапу здійснюється аналіз діяльності органу влади в контексті того, які саме його рішення чи дії безпосередньо чи опосередковано впливають на забезпечення рівних прав і можливостей жінок та чоловіків і як їх можна вдосконалити задля кращого сприяння гендерній рівності. По суті, на цьому етапі відбувається своєрідна інвентаризація усіх видів діяльності та рішень органу влади і виокремлення тих із них, які безпосередньо можуть стосуватися забезпечення рівності статей [9, р. 10].

5. Аналіз виокремлених на попередньому етапі операцій органу влади.

На цьому етапі подальша робота проводиться над тими операціями (рішеннями, діями) органу влади, які на попередній стадії були визначені як такі, що мають стосунок до проблематики забезпечення рівності прав і можливостей жінок та чоловіків. Для кожної з цих операцій визначають та аналізують складову аудиторію, характеризуючи її за гендерним складом, типовими для неї гендерними відносинами, наявністю чи відсутністю доступу її представників обох статей до наявних ресурсів, а також можливі наслідки для суспільства загалом та окремо для жінок і чоловіків [9, р.10].

6. Виконання завдань та втілення в життя розроблених ініціатив.

Шостий етап впровадження принципу гендерного мейнстрімінгу у діяльність того чи іншого органу влади передбачає покрокове виконання тих дій, які було окреслено на попередніх етапах [9, р.10].

7. Проведення моніторингу та оцінки

Сьомий етап впровадження принципу гендерного мейнстрімінгу у діяльність того чи іншого органу влади включає в себе розробку системи індикаторів для моніторингу просування до досягнення мети та оцінки кінцевих результатів. Особлива увага звертається на те, які з поставлених завдань було успішно виконано, що було досягнуто, чи якісно була пророблена робота, яких помилок було допущено, як можна їх уникнути в майбутньому, якими можуть бути наступні кроки, як забезпечити сталість змін чи було належним чином поширено інформацію про результати [9, р.11].

Дана модель є лише одним із численних варіантів втілення в життя гендерного мейнстрімінгу та перетворення його в основоположний принцип функціонування того чи іншого органу влади. Однак незалежно від обраного варіанту, успішне впровадження цього принципу в систему управління розвитком міст сприяє забезпеченню рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у контексті міського життя. Відчуття належності до міста є надзвичайно важливим в сучасному світі, в якому руй-

нуються традиційні форми зв'язків людини з національною державою і на зміну яким приходить ідентифікація з субнаціональними та наднаціональними спільнотами (релігійними групами, які об'єднують людей незалежно від їх громадянства, міждержавними структурами як-от Європейський союз тощо). Французький філософ сьогодення Анрі Лефевр до переліку прав людини додає право на місто як важливу характеристику модерного суспільства. Відповідно до цього людина повинна мати можливість брати участь у творенні громадського простору, який був би комфортним для проживання та дозволяв реалізовувати свої інтереси [13, р.178]. Відтак, *метою статті* є розкриття специфіки гендерного мейнстрімінгу в управлінні розвитком міст.

Висвітлення основного матеріалу дослідження. Традиційні методи планування розвитку міста та управління цим процесом не відображають належним чином потреби та інтереси жінок і чоловіків. На думку датського дослідника урбанізації та архітектора-практика Яна Гейла, проживання в місті включає в себе здійснення трьох видів діяльності: обов'язкова, необов'язкова та соціальна. До обов'язкової діяльності входить, наприклад, робота для отримання прибутку, навчання в школі, відвідини дитячого садку, доставка товарів покупцям. Необов'язкова діяльність – прогулянка, відвідини цікавого місця, проведення часу на лавці у парку тощо. Соціальна діяльність передбачає взаємодію мінімум між двома людьми в рамках громадського простору та може бути спланованою (мітинги, демонстрації, публічні зустрічі) або неспланованою (розмова з випадковим перехожим на зупинці транспорту). Обов'язкова діяльність здійснюється завжди та за будь-яких умов. Для необов'язкової діяльності необхідні певні об'єктивні передумови, приміром, гарна погода. А соціальна діяльність на пряму залежить від якості громадського простору в місті – чи є зручні місця для зустрічей людей, чи є на що подивитися у місті, чи є можливості для цікавого проведення часу, зрештою, чи сприяє впорядкування простору комунікації людей між собою [2, с. 20-24].

За твердженням А. Лефевра, у будь-якому плані розвитку міста приховано певні уявлення про щоденне життя людини. Традиційний підхід до управління розвитком міста орієнтований, насамперед, на обов'язкову діяльність. Основою для прийняття рішень часто стає "ідеальна" модель сім'ї початку та середини ХХ ст. із батьком, що працює, матір'ю-домогосподаркою та кількома дітьми. Вони проживають у "спальному" районі в багатоквартирному або власному будинку. Батько щодня їздить на роботу автомобілем або громадським транспортом у центр чи промислову зону міста. Діти ходять у школу пішки. Мати може вирішувати побутові справи, також пересуваючись пішки, оскільки усе необхідне (магазини, ринки, аптеки, майстерні) знаходиться поруч. Інколи їй все ж необхідно поїхати в центр міста або в інший район і для цього вона використовує громадський транспорт [4, р.8]. Однак з того часу ситуація змінилась і тепер під час планування розвитку міст необхідно враховувати усі ті завдання, що стоять перед сучасними жінками та чоловіками, які часто хочуть чи змушені поєднувати репродуктивну (домашню, виховання дітей) і продуктивну працю, полегшуючи їх виконання через створення належних умов для щоденного життя. Сьогодні міста і передмістя, орієнтовані на жінку-домогосподарку, створюють фізичні, соціальні та економічні обмеження для самореалізації жінок, не сприяючи принципу рівності прав та можливостей статей [11, р.170].

Яскравим прикладом втілення гендерного мейнстрімінгу в управлінні розвитком міста може слугувати Відень. Тут програми гендерного мейнстрімінгу було

впроваджено у цілій низці відділів та департаментів, зокрема у сфері освіти, охорони здоров'я тощо. Практика довела, що найбільший вплив цей підхід має на планування розвитку міста та містобудування. З початку 1990-х рр. і до 2013 р. було втілено більш ніж 60 проєктів різного рівня та масштабу. Так було побудовано окремий квартал під назвою "Жінки-Робота-Місто" [5]. У ньому багатоквартирні будинки були оточені зеленими зонами, адаптованими до відпочинку сімей з дітьми, на території комплексу розміщено дитячий садок, аптеку та приймальню лікаря. Важливим є і те, що було забезпечено зручний доступ до громадського транспорту, необхідного для подорожей до місця роботи, школи тощо. Для полегшення переходу доріг на сходах споруджено великі пандуси, покращено освітлення вулиць, розширено пішохідні зони тощо.

Практика перетворення міст у більш гендерно-чутливі та дружні до жінок не є прерогативою виключно західних держав. Ці тенденції уже знайшли свій відгук і в розвинених країнах Азії. Зокрема, прикладом успішного впровадження принципу гендерного мейнстрімінгу в планування розвитку міста може слугувати Сеул, столиця Південної Кореї. Стратегія гендерного мейнстрімінгу тут була офіційно прийнята Міністерством з питань гендерної рівності та сім'ї Південної Кореї у 2000 р. З того часу вона поступово втілюється в життя на загальнодержавному та місцевому рівнях [7, р.104].

Проєкт, що впроваджується у м. Сеул, отримав назву "Місто, дружнє до жінок". Його основною метою є забезпечення рівності прав та можливостей для участі жінок у всіх сферах суспільного життя – економіці, ринку праці, освіті, охороні здоров'я, культурі тощо. Адмініструє проєкт Бюро з питань жінок та сімейної політики адміністрації міста. Загалом він був поділений на п'ять частин, кожна з яких зосереджена на окремому напрямку діяльності. Перша частина – "Сеул, що турбується" – здебільшого орієнтована на покращення функціонування системи догляду за дітьми, літніми людьми, а також створення додаткової мережі підтримки для одиноких матерів та жінок з обмеженими можливостями. Зокрема, було збільшено кількість центрів догляду за дітьми (лише у 2007 році було відкрито 21 центр), спеціальні кімнати для годування та центри догляду за дітьми облаштовуються в будівлях органів влади, культурних установах, на станціях метрополітену тощо.

Друга складова проєкту – "Сеул, що сприяє працевлаштуванню". Тут основна робота здійснюється над стимулюванням економічної діяльності жінок. Для цього проводять тренінги з підвищення кваліфікації для жінок, а саме і з можливістю дистанційної участі через Інтернет або наданням послуг з догляду за дітьми під час заходів, допомагають жінкам, що розпочинають власний бізнес, розробляють програми заохочення для роботодавців, які створюють робочі місця, де гарантується гендерна рівність.

Третя частина проєкту має назву "Багатий Сеул". Програми у цьому напрямку зосереджені на створенні можливостей для культурного розвитку та дозвілля жінок. Зокрема, ведеться робота над перетворенням культурних установ на більш дружні до сімей, створення невеликих спортзалів для жінок, збільшується кількість жіночих вбиралень та відкриваються центри догляду для дітьми і кімнати для годування в музеях, арт-центрах, бібліотеках тощо.

"Безпечний Сеул" – це складова проєкту, яка передбачає підвищення рівня безпеки для жінок. Вона включає, серед іншого, розробку та запровадження нових стандартів безпеки (широкі проходи, відсутність глухих кутів, покращення освітлення в підземних пере-

ходах, встановлення додаткових камер спостереження) під час спорудження житла, парків, площ та доріг, функціонування таксі виключно для жінок з можливістю за допомогою мобільного телефону повідомити, в якому саме автомобілі і коли знаходиться жінка, проведення навчань щодо поведінки в критичних ситуаціях тощо.

П'ята частина проекту має назву "Зручний Сеул". На підставі проведення опитувань було визначено найбільш незручні місця та елементи інфраструктури. Відповідно до цього було збільшено кількість жіночих вбиралень на станціях метро, стадіонах, парках, які до того ж обладнали повивальними столиками та забезпечили кращим освітленням. Було зменшено висоту тротуарів та встановлено пандуси. Для зручного проїзду з дитячими візочками було модифіковано форму пропускних воріт на станціях метро [7, р.105-108].

У Відні та Сеулі гендерний мейнстрімінг став органічною складовою як системи управління містом, так і процедури планування його подальшого розвитку. 2005 р. в межах Головного виконавчого офісу міської адміністрації Відня було утворено проектний офіс з питань гендерного мейнстрімінгу. Його основним завданням стала інтеграція гендерного підходу в щоденну роботу та усі прийняті рішення кожного департаменту адміністрації [8]. У Сеулі проект із перетворення міста на дружнє до жінок втілюється шістьнадцятьма агенціями та організаціями за загальною координацією Бюро з питань жінок та сімейної політики адміністрації міста. Кожна з них створює чотирирічний план діяльності з обранням конкретних заходів залежно від специфіки району чи сфери роботи. Щоквартально звіт про одержані результати надсилаються меру, щороку усі проекти додатково оцінюються і кращий у кожній з п'яти категорій, що відповідають п'яти напрямкам, отримує призи та заохочення [7, р.106].

Висновок. Натомість в Україні, хоча окремі програми, які могли б стати компонентами комплексного підходу до вирішення питань рівності жінок та чоловіків, і втілюються в життя (наприклад, під час побудови нових житлових комплексів забудовники розміщують на їх території дитячі садки та майданчики), але ці випадки є швидше винятком, аніж правилом. Це зумовлює необхідність системного впровадження гендерного мейнстрімінгу в управління розвитком міста, що сприяло б

забезпеченню рівності прав і можливостей жінок та чоловіків, декларованій українською державою як цілі і у низці внутрішніх програм та документів, і через приєднання до міжнародних ініціатив.

Список використаних джерел

1. Воронько Л. О. Принципи гендерної політики в системі державного управління: поняття, сутність, характеристика ; [Електронний ресурс] / Л. О. Воронько // Державне управління: теорія та практика. – 2012. – № 1. – Режим доступу до журн. : <http://www.academy.gov.ua/ej/ej15/txts/12VLOPSH.pdf>
2. Гейл Я. Города для людей / Ян Гейл ; [пер. з англ. Концерн "Крост"]. – М.: Альпина Паблишер, 2012. – 276 с.
3. Основи теорії гендеру: [навчальний посібник / відп. ред. Скорик М. М.]. – К.: "К.І.С.", 2004. – 536 с.
4. Aquist A.-C. Everyday life perspectives in planning ; [Electronic resource] / Ann-Cathrine Aquist. – Access mode: <http://www.sbi.dk/euraworkshops/papers/workshop1/aaquist.pdf>. – Title from the screen.
5. Foran C. How to design a city for women / Clare Foran ; [Electronic resource] / Access mode: <http://www.theatlanticcities.com/commute/2013/09/how-design-city-women/6739/> – Title from the screen
6. Gender mainstreaming – does gender mainstreaming improve women's chances to participate in decision-making processes? An expertise ; [Electronic resource] / Austrian Women's Shelter Network. – Access mode: [http://www.sister-cities-going-gender.org/SISTERS\(4\)%20Annex%20II%20%20\(Aoef%20-%20GENDER%20MAINSTREAMING%20%20AN%20EXPERTISE.pdf](http://www.sister-cities-going-gender.org/SISTERS(4)%20Annex%20II%20%20(Aoef%20-%20GENDER%20MAINSTREAMING%20%20AN%20EXPERTISE.pdf). – Title from the screen.
7. Gender mainstreaming in local authorities: best practices ; [Electronic resource] / [edited by Lucia Kiwala, Ansa Masaud]. Access mode: http://www.un.org/womenwatch/ianwge/member_publications/gender_mains_treaming_in_local_authorities.pdf. – Title from the screen.
8. Gender mainstreaming in Vienna ; [Electronic resource] / Access mode: <http://www.wien.gv.at/english/administration/gendermainstreaming/office.html>. – Title from the screen.
9. Gender mainstreaming manual. A book of practical methods from the Swedish Gender Mainstreaming Support Committee ; [Electronic resource] / Swedish Government Official Reports SOU 2007:15. – Access mode: http://www.igad.rwth-aachen.de/pdf/gender_mainstreaming_manual11%20pdf.pdf. – Title from the screen.
10. Gender mainstreaming: an overview / Office of the special adviser on gender issues Department of economic and social affairs. – New York: United Nations, 2002. – 29 p.
11. Hayden D. What would a non-sexist city be like? Speculations on housing, urban design, and human work / Dolores Hayden // Signs. – 1980. – Vol. 5, No. 3, Supplement. Women and the American City. – P. S170-S187.
12. Jarvis H. Cities and gender / Helen Jarvis, Paula Kantor, Jonathan Cloke. – New York: Routledge, 2009. – 384 p.
13. Lefebvre H. Writings on cities / Henri Lefebvre ; [transl. from the French Eleonore Kofman and Elizabeth Lebas]. – Malden: Blackwell Publishers Inc., 1996. – 260 p.
14. The World Bank: urban development overview ; [Electronic resource] / Access mode: <http://www.worldbank.org/en/topic/urbandevelopment/overview>. – Title from the screen.

Надійшла до редколегії 12.08.14

К.О. Голинская, канд. полит. наук, асист.
КНУТШ, Киев

**ГЕНДЕРНЫЙ МЕЙНСТРИМИНГ В УПРАВЛЕНИИ РАЗВИТИЕМ ГОРОДОВ:
ОБЩАЯ ХАРАКТЕРИСТИКА**

Раскрыта сущность гендерного мейнстриминга как условия для обеспечения равных прав и возможностей женщин и мужчин. Описана специфика использования принципа гендерного мейнстриминга в управлении развитием городов. Кратко охарактеризованы два примера успешного воплощения гендерного мейнстриминга в управление развитием городов – города Вена (Австрия) и Сеул (Южная Корея).

Ключевые слова: гендерное равенство, гендерный мейнстриминг, урбанизация, управление развитием городов.

K. Holynska, candidate of political sciences, assistant professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv

**GENDER MAINSTREAMING IN CITY DEVELOPMENT MANAGEMENT:
AN OVERVIEW**

In the article the essence of gender mainstreaming as a prerequisite for equal rights and opportunities for women and men is presented. The peculiarities of implementation of gender mainstreaming into city development management are outlined. Two examples of successful implementation of gender mainstreaming in city development management are briefly characterized – Vienna (Austria) and Seoul (South Korea).

Keywords: gender equality, gender mainstreaming, urbanization, urban development management.